

Skogs-Ekeby, Tungelsta

Avgränsning av gravfältet Västerhaninge 82:1

Arkeologisk förundersökning

RAÄ 82:1
Skogs-Ekeby 6:116
Västerhaninge sn
Haninge kommun
Södermanland

Henrik Runeson

Skogs-Ekeby, Tungelsta

Avgränsning av gravfältet Västerhaninge 82:1

Arkeologisk förundersökning
Skogs-Ekeby 6:116
RAÄ 82:1, Västerhaninge sn
Haninge
Södermanland

Henrik Runeson

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2012

Omslagsfoto: Schakt 3 sett från norr. Foto. Anna Arberg (KM)

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

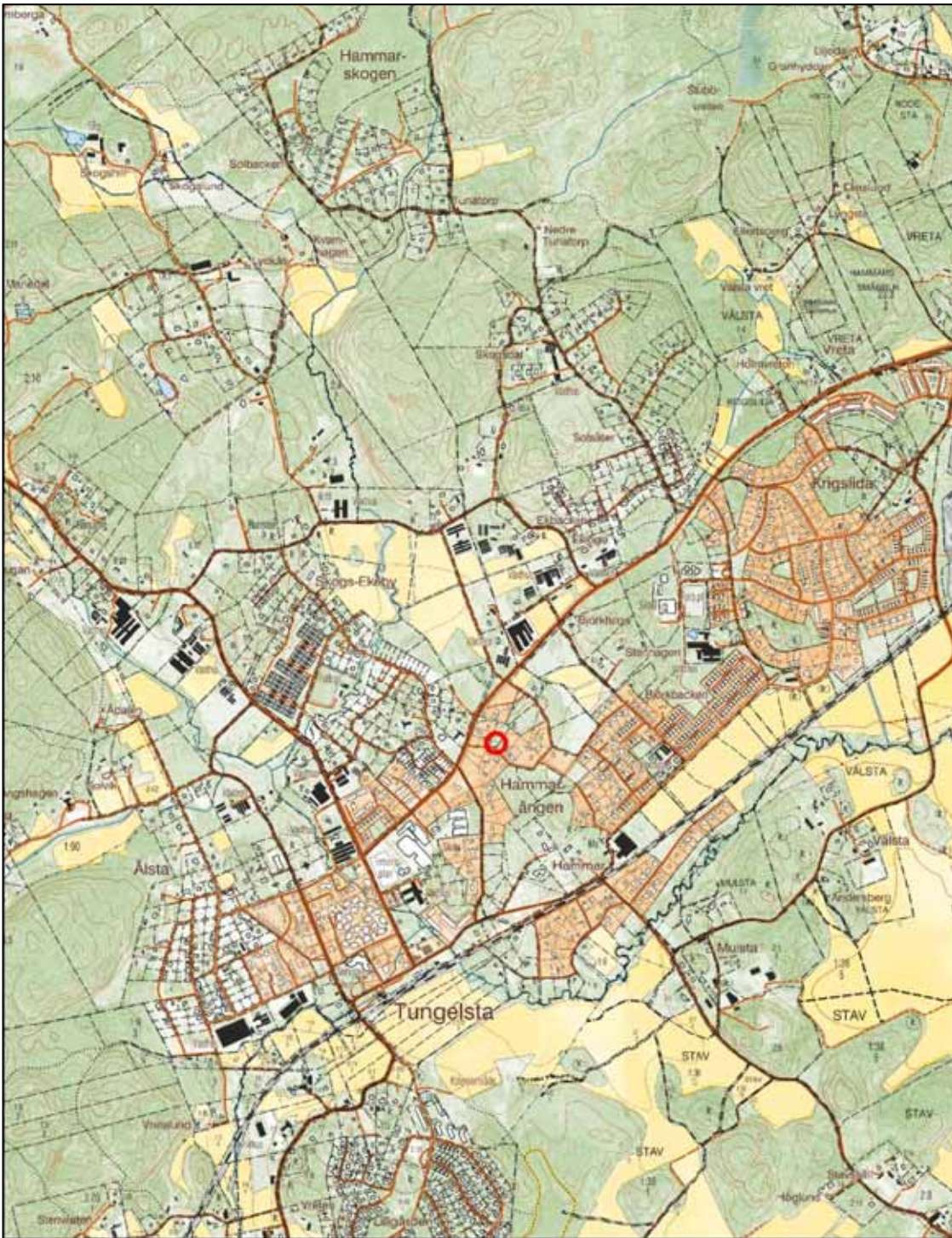
ISBN: 978-91-7453-138-1

Tryck: Just Nu, Västerås 2012.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Inledning.....	5
Målsättning och metod	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Genomförande	6
Undersökningsresultat.....	6
Tolkning och utvärdering	9
Referenser.....	9
Litteratur.....	9
Tekniska och administrativa uppgifter	9
BILAGOR	10
Bilaga 1. Schakttabell.....	10

Figur 1. Förundersökningsområdet markerat med en röd ring på fastighetskartan. Skala 1:20 000.

Sammanfattning

Stiftelsen Kulturmiljövård har utfört en avgränsande förundersökning på fastigheten Skogs-Ekeby 6:116. På norra delen av fastigheten finns en del av ett stort gravfält, Västerhaninge 82:1. Målsättningen med förundersökningen var att se om gravfältet, eller andra arkeologiska lämningar, sträcker sig längre söderut än vad som tidigare karterats. Vid förundersökningen drogs schakt för att undersöka om så var fallet. Inga fler gravar eller andra antikvariskt intressanta objekt framkom dock.

Inledning

Med anledning av att markägaren undersöker möjligheten att bebygga den södra delen av fastigheten Skogs-Ekeby 6:116 beslutade Länsstyrelsen i Stockholms län (2011-07-08, lst dnr 431-10-15678) att en avgränsande arkeologisk förundersökning skulle göras. Den norra delen av tomten omfattar en del av det stora gravfältet Västerhaninge 82:1 och totalt 12 gravar ligger inom fastigheten. Det område som berördes av förundersökningen är ca 1150 m² stort och utgör den södra delen av tomten. Resultatet av undersökningen ska utgöra underlag för Länsstyrelsens prövning av ärendet och fortsatt samråd med markägaren.

Förundersökningen utfördes av Stiftelsen Kulturmiljövård den 16:e augusti 2011.

Målsättning och metod

Syftet med förundersökningen var att se om ytterligare gravar eller andra anläggningar finns söder om de sydligast belägna kända gravarna på tomten. Som utgångspunkt användes en gravfältskarta utarbetad av Per Lundström vid Riksantikvarieämbetet år 1950.

Topografi och fornlämningsmiljö

Fastigheten omfattar södra delen av det stora gravfältet Västerhaninge 82:1. Gravfältet innehåller enligt FMIS 90 gravar varav 15 högar och resten stensättningar. En klar majoritet av stensättningarna är runda, men exempel finns också på andra former som två kvadratiska och en skeppsformig. Dessutom har en treudd registrerats.

Den berörda fastigheten ligger i en sydsluttning nedanför en mindre skogbevuxen höjd. Gravfältet sträcker sig dock både söder och norr om höjden. I fastighetens södra del finns olika typer av sentida störningar, som en meterdjup, numera uttorkad vattengrop, vilken noterades redan vid 1950 års kartering.

År 2007 utförde Stockholms länsmuseum en utredning för att konstatera om de två fastigheterna Skogs-Ekeby 6:53 och 6:54 intill gravfältets nordöstra del berörde fornlämning. Inget av antikvariskt intresse framkom dock vid utredningen (Berger 2007).

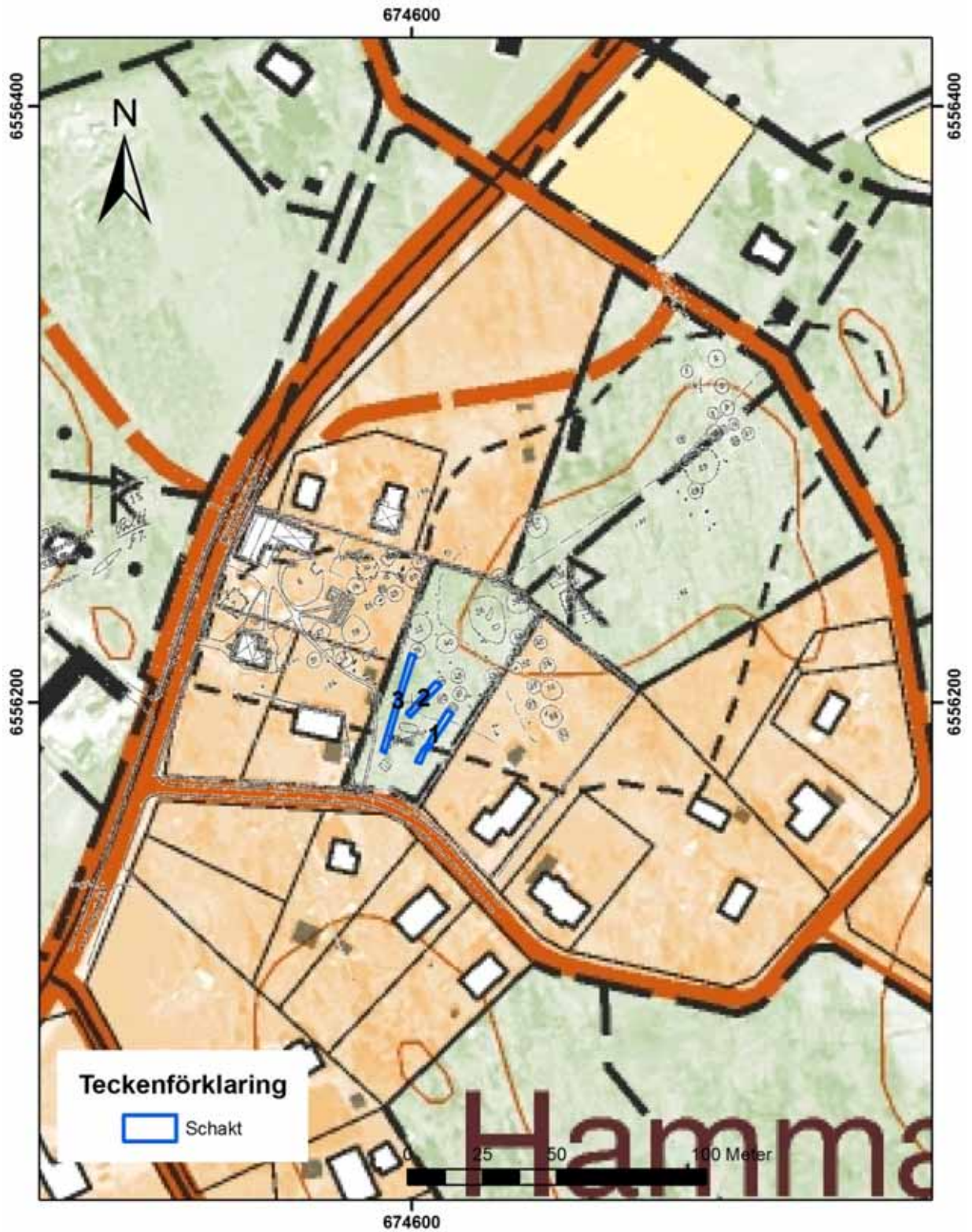
Genomförande

Tre maskingrävda schakt togs upp med utgångspunkt i de sydligast synliga gravarna (Grav 39, 44 och 53 på gravfältskartan från 1950). Cirka 2 meter breda sökschakt, grävdes sedan parallellt söderut ned mot Fornminnesvägen. Schaktens placering fick anpassas till större träd och sentida störningar, exempelvis den tidigare nämnda vattengropen. Schakten grävdes till dess att fornlämningsområdet klart kunde anses avgränsat. De maskingrävda schakten rensades för hand, mättes in och fotodokumenterades. Då dokumentationen genomförts fylldes de öppnade schakten igen.

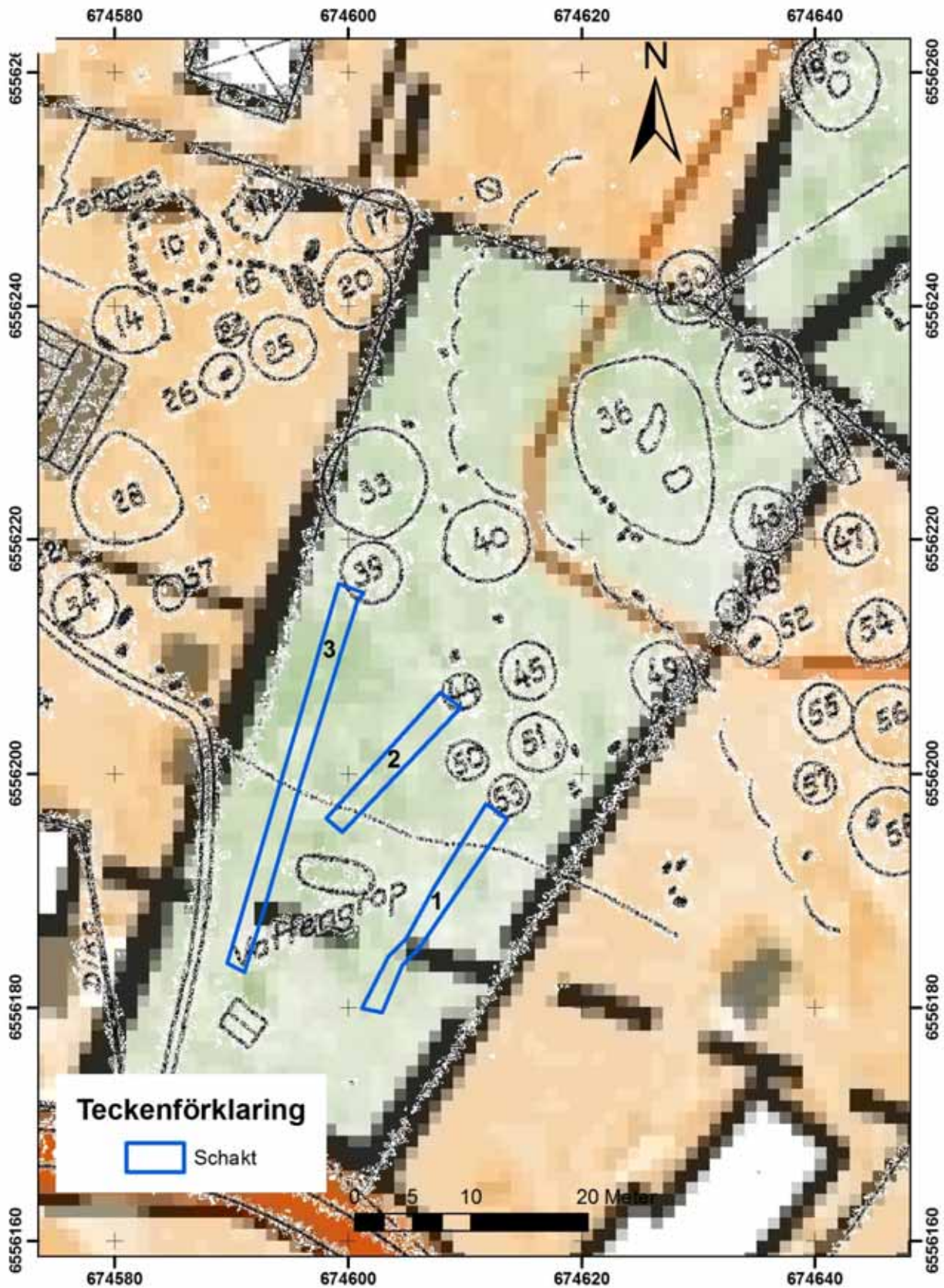
Undersökningsresultat

Inget av de tre maskingrävda schakten innehöll gravar eller andra former av antikvariskt intressanta lämningar. I schakt 1 grävdes en avfallshög med sentida material som tegel och glas igenom. Med största sannolikhet utgör högen uppkastat material från vattengropen.

Figur 2. Den 1950 upprättade gravfältskartan över Västerhaninge 82:1projicerad på fastighetskartan . De schakt som undersöktes är markerade. Skala 1:2 000.

Figur 3. Detalj över de undersökta schakten på den för förundersökningen aktuella fastigheten Skog-Ekeby 6:116. Schakten visas i förhållande till den 1950 upprättade gravfältskartan över Västerhaninge 82:1 projicerad på fastighetskarta. Skala 1:500.

Utvärdering

Enligt förundersökningens resultat sträcker sig den del av gravfältet Västerhaninge 82:1 som är belägen inom den berörda fastigheten inte längre söderut än vad tidigare karterats av Lundström 1950. Inga andra lämningar av antikvariskt intresse framkom heller i de schakt som undersöktes inom fastigheten.

Referenser

Litteratur

Berger, Å. 2007. Hammarängen. Särskild arkeologisk utredning inom Skogs-Ekeby 6:53 och 6:54, Västerhaninge socken, Haninge kommun, Södermanland. Rapport 2007:21. Stockholms läns museum.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>KM projekt nr:</i>	KM 10141
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	Lst dnr 431-10-15678, beslutsdatum 2011-07-08
<i>Undersökningsperiod:</i>	2011-08-16
<i>Arkeologtimmar:</i>	16 timmar
<i>Personal:</i>	Henrik Runeson, Anna Arnberg
<i>Belägenhet:</i>	Skogs-Ekeby 6:116, Västerhaninge sn, Handens kommun, Stockholms län, Södermanland
<i>Ekonomisk karta:</i>	Tungelsta SÖ 10i1f
<i>Koordinatsystem:</i>	SWEREF 99 TM
<i>Koordinater:</i>	x 6556180, y 674580
<i>Inmätningmetod:</i>	GPS
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Förvaras hos ATA.
<i>Fynd:</i>	Inga fynd tillvaratogs.

BILAGOR

Bilaga 1. Schakttabell

Schakt	Läge	Längd, m	Djup, m	Area, m ²	Anmärkning	Fynd/ant	Underlag
1	Utgår i norr från grav 53.	18 × 1,5–2,5	0,2–0,6	42	Humus 0,10 m, brunjord 0,1 m, följt av ljusbrun siltig sand med enstaka stenar i norr. I mitten av schaktet fanns en avfallshög med lerigt material med enstaka tegel och glas (troligen från mitten av 1900-talet). Avfallshögen är troligen uppkastad då man grävde den strax i sydväst belägna vattengropen. Denna grop noterades på gravfältskartan från 1950.	Inget av antikvariskt intresse.	Ljusbrun något siltig sand.
2	Utgår i norr från grav 44:s södra kantkedja.	13 × 2	0,2–0,4	26	Torv 0,10 m följt av brunjord och ljusbrun sandig silt med enstaka stenar. Längst i norr av schaktet var fyra stenar från graven 44:s kantkedja synliga.	Inget av antikvariskt intresse.	Ljusbrun sandig silt.
3	Utgår i norr från grav 39	32 × 2,2–1,5	0,2–0,5	64	Torv 0,10 m följt av brunjord och ljusbrun sandig silt med enstaka stenar. Den nordligaste delen ligger i en sydsluttning som efter 5 meter övergår i plan mark.	Inget av antikvariskt intresse.	Ljusbrun något siltig sand.